

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Zlín

Inspekční zpráva

Základní škola T. G. Masaryka Bystřice pod Hostýnem

Nádražní 56, 768 61 Bystřice pod Hostýnem

Identifikátor školy: 600118487

Zřizovatel: Město Bystřice pod Hostýnem, Masarykovo nám. 137

Školský úřad Kroměříž

Termín konání orientační inspekce: 3., 5., 8., 9., 12., 15. - 17. listopadu 1999

Čj.	152-284/99-11037
Signatura	oo2ct105

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Základní škola T. G. Masaryka v Bystřici pod Hostýnem patří k nejkrásnějším stavbám ve městě. První stupeň je umístěn v samostatné budově uprostřed náměstí. Jedná se o plně organizovanou školu, poskytující základní vzdělání.

V letošním školním roce má 21 tříd s 525 žáky, z toho 191 dojíždí z 18 okolních obcí.

Hodnocení kvality vzdělávání

Český jazyk

Výuka českého jazyka probíhá podle schváleného učebního plánu Základní škola. Časová týdenní dotace tomu odpovídá. Návaznost je zajišťována prostřednictvím předmětové komise pro výuku všech jazyků ve škole. Učitelé zpracovávají časové tematické plány pro jednotlivé ročníky. Jejich obsah však v literární složce zcela nekoresponduje s požadavky osnov. V nabídce nepovinných předmětů je výuka doplněna o cvičení z českého jazyka a dramatickou výchovu.

Ve třídách jsou žáci integrováni pro specifické poruchy učení. Je jim umožněno navštěvovat dyslektický kroužek, jsou jim nabízeny od některých vyučujících i konzultace. V pozorovaných vyučovacích hodinách však nebyla těmto žákům věnována zvláštní ani individuální péče.

Škola nabízí žákům i další aktivity, které s výukou tohoto předmětu souvisejí. Jsou to zejména pravidelné návštěvy divadelních představení (letos v Olomouci). Aktivně se škola zapojuje do soutěží a je úspěšná především v oblastech vlastní tvorby žáků. Každoročně bývá nacvičováno divadelní představení, škola prezentuje výsledky výuky i prostřednictvím každoročních oslav (např. Dne matek). V rámci výuky navštěvují žáci městskou knihovnu, jsou tím vychováni jako její budoucí pravidelní čtenáři.

Výuka je zabezpečena kvalifikovanými a odborně připravenými pedagogy. Škola nemá specializovanou pracovnu, výuka probíhá v domovských třídách, ale mnohdy i v pracovních jiných předmětů. Tyto místnosti nevyhovují akustikou, osvětlením i vybavením nábytkem. Prostorově nevyhovuje ani uložení potřebných pomůcek (chodba školy a sborovna), také podmínky pro práci pedagogů jsou velmi ztíženy (nemají žádný kabinet). Materiálně je předmět zabezpečen výběrem schválených učebnic, obnovit je třeba řady jazykových příruček a pracovat s nimi ve výuce. Žákovská knihovna neposkytuje výpůjční službu, potřebovala by aktualizovat tak, aby sloužila alespoň učitelům pro názor v hodinách.

Didaktickou techniku využívají mladší pedagogové. ČŠI považuje za dobré, že pro dyslektický kroužek jsou využívány počítačové programy.

Struktura vyučovacích hodin měla klasickou stavbu. Poměrně malý prostor byl ve většině věnován činností, u nichž by byli žáci klasifikováni. Výuka byla převážně frontální i se zařazením skupinové práce. Učitelé jsou si vědomi cílů, k nimž směřují. Dbají na přiměřenou náročnost a návaznost učiva. Bylo by však žádoucí pro další zlepšení výuky více využívat problémové formy předávání poznatků, na co nejmenší míru eliminovat části hodin, v nichž jsou žáci pouze v roli pasivního posluchače.

Žáci nebyli většinou pro práci vhodně motivováni, často je jim pouze sdělen obsah, který mají zvládnout. Vyučující dbali na to, aby vědomosti žáků nebyly ostrůvkovité. Důsledně

byly pěstovány mezipředmětové vztahy, vhodně bylo využito návaznosti jednotlivých složek tohoto předmětu. Zadávané úkoly byly přiměřené věku žáků. Ne každý učitel pracoval se zpětnou vazbou. Málo důsledně bylo pracováno s chybou i v písemných projevech žáků.

Někteří vyučující žáky za dobrý výkon vůbec nechválili, ani přiměřeně nehodnotili. Výchovné využití probíraného učiva bylo nevýrazné.

Plánování a příprava vzdělávání a psychohygienické podmínky byly hodnoceny jako velmi dobré. Personální podmínky jsou vynikající. Materiální podmínky, organizace, formy a metody výuky, úroveň motivace a hodnocení i interakce a komunikace byly hodnoceny jako dobré.

Výuka českého jazyka byla hodnocena jako dobrá.

Společenskovědní předměty

Výuka společenskovědních předmětů byla sledována v prvouce a vlastivědě na prvním stupni a v občanské výchově a v dějepise na druhém stupni. Týdenní časová dotace předmětů je v souladu se zvoleným učebním plánem. Všichni vyučující zpracovávají tematické plány. ČŠI zjistila časový skluz v probíraném učivu v jedné třídě vlastivědy a ve dvou třídách dějepisu.

Pozitivní je, že škola nabízí žákům celou řadu povinně volitelných a nepovinných předmětů, mezi nimi i náboženství, a možnost navštěvovat vlastivědný kroužek.

Výuka výše uvedených předmětů je většinou zajištěna učiteli s odbornou a pedagogickou způsobilostí. Bez odbornosti jsou týdně vyučovány dvě hodiny prvouky, dvě hodiny vlastivědy, tři hodiny občanské výchovy a dvě hodiny dějepisu.

Téměř v každé třídě jsou vzdělávání žáci se specifickými poruchami učení. Pozornost jim však byla věnována jen v některých hodinách na prvním stupni.

Výuka sledovaného bloku předmětů probíhala v kmenových třídách. Na druhém stupni nejsou učebny vždy optimálně osvětleny ani vybaveny vhodným školním nábytkem. Rovněž pomůcky jsou rozdílně uloženy. Příkladná je skutečnost, že na prvním stupni si téměř všechny učitelky zhotovily funkční názorné pomůcky, s nimiž v hodinách žáci dovedně pracovali.

V hodinách prvouky učitelky velmi dobře rozdělily (a v závěru zhodnotily) práci ve skupinách, v nichž žáci potvrdili, že dokáží správně uvažovat a vzájemně si vypomáhat. Názorné pomůcky (pořízené školou nebo vyrobené učitelkami) i využití didaktické techniky přispěly k dobrému zvládnutí nového učiva. Psychohygienické zásady (členění hodiny, přiměřené tempo výuky, střídání činností, zařazení muzických chvil) byly ve všech sledovaných hodinách uplatněny. Výchovně působivá byla hodina, v níž se žáci seznamovali s historií svého města.

Hodiny vlastivědy měly výrazně odlišnou úroveň. Ta se odvíjela nejen od pedagogického umu, ale i od složení žáků ve třídách a od rozdílného zvládnutí základních pracovních dovedností (např. orientace na mapě) v předcházejícím ročníku.

Sledované hodiny občanské výchovy a dějepisu byly připravené, probírané učivo, jeho náročnost a množství byly přiměřené schopnostem žáků. Výběr vyučovacích metod byl u vyučujících odlišný, proto byly odlišné i činnosti žáků v jednotlivých třídách. Pozitivní bylo, že

výklad nového učiva ve všech sledovaných hodinách žáci doplňovali, dobře se orientovali na mapě, mohli uplatnit své znalosti, názory i zkušenosti. V jedné hodině dějepisu učitelka potvrdila, že vede žáky k rozsáhlým znalostem regionální historie (včetně využití místního tisku). V hodině občanské výchovy se projevila odbornost vyučujícího i jeho citlivá motivace.

Při všech činnostech, při soutěžích i didaktických hrách (na prvním stupni) respektovali žáci pravidla slušného chování a vyjadřování. Verbální projev učitelů byl odborně správný, jazykově bezchybný. V jednom případě nebyla mezi učitelem a žáky navázána bezprostřední komunikace.

Plánování a příprava výuky společenských věd, personální, materiální a psychohygienické podmínky byly hodnoceny jako velmi dobré. Organizace, formy a metody, motivace a hodnocení, interakce a komunikace měly rovněž úroveň velmi dobrou.

Výuka společenských věd byla celkově hodnocena jako velmi dobrá.

Úroveň sledovaných předmětů v této škole je velmi dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Analýzu dosaženého stavu provádí ředitelka školy každoročně ve výroční zprávě. Vychází z ní i její plán pro příslušný školní rok. Jeho struktura postihuje všechny oblasti řídicí práce. Hlavní pozornost je věnována postupné rekonstrukci starých školních budov. V oblasti vzdělávací chce škola poskytovat komplexní základní vzdělání doplněné nabídkou pro volný čas dětí. Prioritou je hudební výchova. ČŠI oceňuje důkladnou znalost daných podmínek a neustálou snahu o zlepšení ve všech oblastech.

Základní koncepce je předkládána pedagogům s možností připomínek. Celoroční plán je konkretizován v plánech měsíčních. V nich jsou specifikovány úkoly i zodpovědní pracovníci. Plán je k nahlédnutí na nástěnce ve sborovně školy.

Letos probíhá poprvé výuka ve všech ročnících podle vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2. Ten je doplněn o strukturu volitelných a nepovinných předmětů. Ta vychází z materiálních a personálních možností školy, ale snaží se i vyhovět potřebám a zájmům žáků (největší zájem je o informatiku). V oblasti výuky cizích jazyků je nabízena angličtina i němčina. Konkrétní náplň výuky jednotlivých předmětů a svůj plán práce třídního učitele i časové představy o jeho realizaci si zpracovává každý pedagog písemně.

V letošním školním roce jsou integrováni 23 žáci. Mají vypracovány individuální integrační plány, které jsou projednány i s rodiči žáků. Spolupráce s okresní PPP je dobrá v oblasti diagnostiky. Škola by uvítala osobní návštěvy psychologů přímo ve vyučování a možnost konzultace výběru vzdělávacích metod u jednotlivých integrovaných žáků.

Oblast plánování v této škole je vynikající.

Organizování

Škola má jasně vymezené kompetence pracovníků. Četné pravomoci jsou delegovány na oba zástupce ředitele školy. Jeden má trvalé pracoviště ve vzdálené budově prvního stupně. Oba mají pevně stanovenou pracovní náplň jak v oblasti pedagogické, organizační, tak i ekonomické.

Povinná dokumentace je vedena řádně na předepsaných tiskopisech. Kontrola zjistila drobné nedostatky administrativního charakteru v dokumentaci třídních učitelů. Důvěrné informace jsou zabezpečeny proti zneužití.

Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1998/99 má dobrou úroveň. Je zpracována v souladu s § 17 e, odst. 2,3 zákona č. 564/1990 Sb., ve znění zákona č. 139/95 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství. Kromě analýzy daného stavu naznačuje i perspektivy dalšího vývoje.

Hlavním poradním orgánem ředitele školy je pedagogická rada. Ze zápisů je zřejmé, že její činnost nejen sleduje a řeší aktuální výchovně vzdělávací problematiku, ale věnuje se i obecně pedagogickým novinkám. Ve škole jsou dále zřízeny jako poradní orgány metodické sdružení pro první stupeň a předmětové komise příbuzných oborů pro druhý stupeň. Výchovné poradenství bylo rozděleno mezi dva pracovníky. Jeden se věnuje žákům se specifickými poruchami učení, druhý má na starosti problematiku spojenou s volbou povolání a protidrogovou prevencí.

Způsob předávání informací je funkční. Rodiče jsou informováni písemně prostřednictvím žákovských knížek a deníčků. Spolupráce s rodičovskou veřejností je uskutečňována nejen prostřednictvím třídních schůzek a Dnů otevřených dveří (na 1. stupni), ale v poslední době vyvíjí aktivní činnost i Spolek rodičů.

Spolupráce se ŠÚ Kroměříž je bezproblémová. Spolupráce se zřizovatelem je dobrá.

Kvalita a funkčnost organizačního uspořádání školy a jejich informačních systémů je vynikající.

Vedení a motivování pracovníků

Ředitelka školy se při své práci především řídí podrobnými měsíčními plány. Jejich plnění je vyhodnocováno každý týden při poradách vedení školy, jejímiž členy jsou ředitelka a oba její zástupci. Vedení školy podporuje tvořivé aktivity učitelů, z nichž mezi nejlepší patří pěvecký sbor Vrabčáci. Ten již přes dvacet let velmi úspěšně prezentuje školu při všech významných událostech ve městě a oprávněně se řadí k nejkvalitnějším dětským sborům v širokém okolí. Značná pozornost je věnována začínajícím učitelům. Přesto někteří mladí učitelé plní pouze základní povinnosti vyplývající ze stanoveného úvazku, ale o mimoškolní práci nejeví zájem.

Pro přiznání nenárokových složek platu byla zveřejněna kritéria, jež vycházela z návrhu školského úřadu. Tato kritéria byla podle podmínek školy upřesněna a doplněna. Důraz je kladen na kvalitu výchovně vzdělávací činnosti a zapojení učitele do mimoškolních aktivit. Nezanedbatelným motivačním hlediskem je i zvyšování odbornosti každého pedagoga.

V letošním školním roce dva učitelé studují jazykovou školu a jedna vychovatelka navštěvuje kurz dramatické výchovy při Střední pedagogické škole v Kroměříži.

Ředitelka vyhodnocuje dvakrát ročně práci každého učitele. Zápisy z pedagogických rad svědčí o tom, že jsou vždy všichni přítomní informováni o pozitivních i negativních zjištěních. Podrobné sebehodnocení je obsaženo ve výroční zprávě o činnosti školy.

System a efektivnost vedení a motivování pracovníků jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Kontrolní mechanismy

Při zahájení inspekce byl předložen plán kontrolní činnosti. Je velmi podrobný, svědčí o zkušenosti i zodpovědnosti členů vedení školy. Dominantní činností jsou hospitace. Posuzována je také práce třídních učitelů, obou výchovných poradců, vychovatelek ve školní družině, správních zaměstnanců, dodržování dozorů i péče o výzdobu v obou budovách školy.

Letos prováděli členové vedení školy především kontrolu dokumentace třídních učitelů, obsahu i časového rozvržení učiva v tematických plánech a zpracování individuálně vzdělávacích programů. Skutečnost, že v loňském školním roce ředitelka školy realizovala čtyřicet hospitací (předložila záznamy) a každý ze zástupců jen o něco méně, svědčí o příkladné systematickosti kontroly kvality práce všech pedagogů.

Škola vypracovává srovnávací prověrky pro žáky 5. ročníků okolních neúplných škol. V nejbližším klasifikačním období hodlá začít spolupraci mezi učiteli vybraných předmětů další městské školy. Vlastní písemné prověrky i s analýzou jsou prováděny nejméně čtyřikrát v roce.

Kontrolu provozu školy a jejího hospodaření provádí zřizovatel a školský úřad.

Úroveň kontrolní činnosti je vynikající.

Hodnocení kvality řízení

Na základě kvality sledovaných jevů je řízení školy hodnoceno jako vynikající.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1998/99
- Vnitřní řád školy

- Plán práce pro školní rok 1999/2000 i s přílohami (včetně zpracovaných kritérií pro hodnocení pracovníků)
- Rozvrh hodin pro školní rok 1999/2000
- Záznamy z pedagogických rad
- Záznamy z hospitací členů vedení školy
- Osobní dokumentace zdravotně postižených žáků
- Tematické plány učiva sledovaných předmětů
- Třídní knihy
- Třídní výkazy
- Katalogové listy
- Čtvrtletní prověrky z některých sledovaných předmětů
- Žákovské knížky náhodně vybraných žáků
- Sešity náhodně vybraných žáků
- Podkladová inspekční dokumentace včetně hospitačních záznamů inspektorek

ZÁVĚR

Pozitiva

- Ředitelka školy má promyšlenou koncepci práce, jejíž součástí je i podpora dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků a neustálá snaha o zlepšování ve všech oblastech řízení.
- Oba její zástupci pracují odpovědně, jejich jednání je založeno na demokratických principech.
- Škola podporuje tvořivé aktivity žáků, nabízí široký výběr volitelných a nepovinných předmětů a kroužků.

Negativa

- V některých sledovaných hodinách českého jazyka vyučující nerespektovali osobnost žáka, dostatečně nerozvíjeli komunikativní dovednosti.

Doporučení

- Přepracovat tematické plány pro výuku literární výchovy na druhém stupni.
- Věnovat větší péči žákům se specifickými poruchami učení.
- Především v hodinách českého jazyka využívat podněty a situace pro výchovné působení, zařazovat netradiční formy práce, rozvíjet komunikativní dovednosti.
- V jednání se zřizovatelem upřednostňovat nezbytné úpravy a vybavení vnitřních prostor budovy druhého stupně.

Celkovou úroveň školy hodnotí ČŠI jako velmi dobrou.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Vlasta Machalová	V. Machalová v.r.
Člen týmu	Mgr. Pavla Koupilová	P. Koupilová v.r...

V Kroměříži dne 24. listopadu 1999

Přílohy

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 2.12.1999

Razítko

Mgr. Vl. Bajerová v.r.
Podpis ředitelky

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrá	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad Kroměříž	99-12-17	M. Budík v.r.
Zřizovatel Město Bystřice p. H.	99-12-17	152-302/99-11037
Rada školy	nebyla zřízena	

Připomínky ředitele(ky) školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
99-12-17		Nebyly dodány